

RAQAMLI JAMIYATDA MUTAXASSISLIK FANLARINI O'QITISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.

Tursunaliyeva Nazokat Toxir qizi

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti o'qituvchisi

E-mail: ntursunaliyeva1996@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11239120>

Annotatsiya: Raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari har bir ta'lim beruvchi va ta'lim maqsadlariga qarshi muammolarni yechish uchun juda muhimdir. Raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonini optimallashtirishda onlayn ta'lim platformalari, veb-dasturlar va ilovalar, interaktiv ta'lim, raqamli qurilmalar va ma'lumotlar tizimlari yanada rag'batlantiradi.

Kalit so'zlar: raqamli jamiyat, zamonaviy yondashuvlar, onlayn ta'lim platformalari, interaktiv darsliklar, multimedia materiallari, virtual realitet, VR va AR texnologiyalari, audio va video materiallar, podcastlar, onlayn resurslar.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ПРЕПОДАВАНИЮ ПРОФИЛЬНЫХ ПРЕДМЕТОВ В ЦИФРОВОМ ОБЩЕСТВЕ.

Аннотация: Современные подходы к преподаванию профессиональных дисциплин в цифровом обществе очень важны для решения задач, стоящих перед каждым преподавателем, и достижения образовательных целей. Платформы онлайн-обучения, веб-программы и приложения, интерактивное обучение, цифровые устройства и информационные системы будут способствовать оптимизации процесса преподавания профессиональных дисциплин в цифровом обществе.

Ключевые слова: цифровое общество, современные подходы, образовательные онлайн-платформы, интерактивные учебники, мультимедийные материалы, виртуальная реальность, технологии VR и AR, аудио и видеоматериалы, подкасты, онлайн-ресурсы.

MODERN APPROACHES TO TEACHING SPECIALISTS IN THE DIGITAL SOCIETY.

Abstract: Modern approaches to the teaching of professional subjects in a digital society are very important for solving the challenges of each teacher and educational goals. Online learning platforms, web programs and applications, interactive learning, digital devices and information systems will further stimulate the optimization of the process of teaching professional subjects in the digital society.

Keywords: digital society, modern approaches, online educational platforms, interactive textbooks, multimedia materials, virtual reality, VR and AR technologies, audio and video materials, podcasts, online resources.

KIRISH

Raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarni o'qitishning zamonaviy yondashuvlari bugungi dunyoda juda muhimdir. Bu, talabalarga ma'naviy va amaliy tajribani birga olib borish va ularni tasavvur olamini shakllantirish bilan tushunishga yordam berish imkoniyatlarini yaratishda yordam beradi. Quyidagi zamonaviy yondashuvlar, mutaxassislik fanlarini o'qitishda innovatsion vositalar orqali muvaffaqiyatga erishishga yordam beradi:

ASOSIY QISM

Interaktiv darsliklar va virtual taqvimalar: Texnologiyalardan foydalanish, talabalarga interaktiv darsliklar va virtual taqvimalar orqali darslarni olib borishga imkon beradi. Bu, talabalarga mashq qilish, savol berish va mustaqil o'rganish imkoniyatlarini beradi. Interaktiv darsliklar va virtual taqvimalar, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari orasida muhim joy egallaydi. Bu texnologiyalar talabalarga o'rganishni qiziqarli va tushunarli qilish, ularga mustaqil ishlash imkoniyatlarini berish va ma'lumotlarni o'zlashtirishga yordam beradi. Quyidagi ko'rinishlarda interaktiv darsliklar va virtual taqvimalardan foydalanish mumkin:

Interaktiv darsliklar - bu darsliklar orqali talabalarga ma'lumotlarni olish va tushunish uchun interaktiv dasturlar, animatsiyalar, video materiallar va boshqa multimediya elementlarni umimlashtirilgan darsliklardir. Talabalar dars davomida mashq qilish, tushuntirilgan vazifalarni bajargan holda sinovdan o'tish va mustaqil o'rganish imkoniyatlariga ega bo'ladi.

Virtual taqvimalar - talabalarni san'at, injenerlik yoki boshqa sohalarning virtual modellari orqali bilimlarni o'rganishga olib boradi. Bu taqvimalar, talabalarga ma'lumotlarni amaliyotda olish, ilmiy tadqiqotlar va texnik loyihalar bajarish uchun qo'llanishlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Online laboratoriyalar - bu virtual laboratoriyalar, kimyo, fizika, biologiya va boshqa ilmiy sohalarda talabalarga amaliyotda ishlash imkoniyatini beradi. Talabalar, laboratoriya modellari orqali kimyo yoki fizika sinovlarini o'tkazish, nazorat qilish va natijalarni tahlil qilishadi.

3D modellovlar va simulyatsiyalar - talabalarga abstrakt konseptlarni visual ravishda tushuntirishga yordam beradi. Bu, ularning ma'lumotlarni o'rganishni osonlashtiradi va ko'rib chiqishni osonlashtiradi.

Ta'lim o'yinlari - talabalarning o'rganish va tushunish darajasini oshirish uchun ta'lim o'yinlari va interaktiv testlar yaratish mumkin. Bu o'yinlar, talabalar bilan qiziqarli va interaktiv ravishda ta'limni olib borishga yordam beradi. Interaktiv darsliklar va virtual taqvimalar, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar sifatida o'quv jarayonini yanada qulaylash va talabalarni ilg'or o'rganishga yordam berishga yordam beradi.

Multimediya materiallarning integratsiyasi: Video darslar, animatsiyalar, interaktiv dasturlar va boshqa multimediya materiallardan foydalanish, mutaxassislik fanlarini o'qitishning talabalar uchun qiziqarli va tushunarli qilishga yordam beradi.

Multimediya materiallarni integratsiya qilish, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari orasida juda muhimdir. Bu, talabalarga ma'lumotlarni olish va tushunish uchun ko'proq qiziqarli va tushunarli usullar bilan ta'minlashga yordam beradi. Quyidagi ko'rinishlarda multimediya materiallarni integratsiya qilish mumkin:

Video darslar - mutaxassislik mavzularida video darslar yaratish va ularga talabalarni jalb qilish, ma'lumotlarni tushuntirish, va mashq qilishga imkon beradi. Video darslar, talabalar uchun ko'proq dinamik va ko'plab tajriba olish imkoniyatlarini yaratadi.

Animatsiyalar - ma'lumotlarni tushuntirish va konseptlarni o'rganish uchun kuchli vosita bo'lib xizmat qiladi. Talabalar animatsiyalar orqali abstrakt konseptlarni o'rganishadi va ko'rib chiqishlarini oshirishadi.

Interaktiv dasturlar - interaktiv dasturlar, talabalarga ma'lumotlarni olish, sinovlar o'tkazish va mantiqiy topshiriqlarni bajarish imkoniyatini beradi. Bu dasturlar, talabalarning aktiv ishtirok etishini va o'rganishlarini mustahkam qilishga yordam beradi.

Audio materiallar - audiodarslar, podcastlar va audiotalim materiallari orqali, talabalarga ma'lumotlarni olishning boshqa vaqtningizda ham amalga oshirish imkoniyatlarini beradi. Audiodarslar, talabalarning tinglash va tushunishini oshirishga yordam beradi.

Virtual realitet (VR) va aralashtirilgan realitet (AR) - VR va AR texnologiyalari, talabalarni virtual dasturlar orqali amaliyotda ishlashga jalb qiladi va ularni ma'lumotlarni o'rganishga olib boradi. Bu texnologiyalar, talabalarning ma'lumotlarni o'zlashtirishini osonlashtiradi va ularga ko'proq qiziqarli ta'lim tajribasi taqdim etadi.

Multimediya materiallarni integratsiya qilish, mutaxassislik fanlarini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari orasida muhim omilidan biridir. Bu, talabalarning ma'lumotlarni o'rganish va tushunishga yordam berish, ularga ko'proq qiziqarli va interaktiv ta'lim tajribasi taqdim etish va o'rganishni osonlashtirishga yordam beradi.

Amaliyot tadqiqotlar va loyihalar: Talabalarni amaliyot tadqiqotlarga jalb qilish va texnik loyihalarni bajarish, ularning mutaxassislik bilimlarini amaliyotda o'rganishlari va ularning jismoniy qobiliyatlari va ish bilimlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Amaliyot tadqiqotlar va loyihalar, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning eng samarali yondashuvi sifatida ko'rinadi. Bu usullar, talabalarni ko'proq amaliyotda ishlash, tadqiqotlar olib borish, muammolar yechish va innovatsiyalar qilish imkoniyatlarini beradi. Quyidagi ko'rinishlarda amaliyot tadqiqotlar va loyihalardan foydalanish mumkin. Talabalar uchun amaliyot tadqiqotlar talabalar o'rtasida olib borilayotgan amaliyot tadqiqotlar, ularni muammolar yechish, nazariyani amaliyotda ishlatish va jismoniy yoki virtual modellarni yaratishga olib keladi. Bu talabalarni o'qituvchilar kritik, muammolarni muhokama qilish va ilmiy qaror qabul qilish jarayonlariga mashg'ul qiladi. Texnologiyalarni amaliyotda ishlatishda talabalarni yangi texnologiyalar bilan tanishtirish va ularni amaliyotda ishlatish uchun loyihalar tashkil etish muhimdir. Masalan, 3D printerlar, robotlar, sensorlar va boshqa texnologiyalar orqali loyihalar yaratish, talabalarga muammolarni hal qilish va yangi mahsulotlar yaratish imkonini beradi.

Barqaror tadqiqotlar va loyihalar - talabalarni o'zlarining sohalardagi bilimlarni rivojlantirish va o'rganishlariga imkon beradi. Talabalar, ustuvor ilmiy savollarni yechib chiqish, ilmiy hisobotlar yozish va ilmiy konferensiyalarda ishtirok etish orqali shaxsiy rivojlanishlarini ta'minlashlari mumkin.

Hamkorlik: Talabalar o'rtasida va o'qituvchilar bilan hamkorlik qilib, boshqa talabalar yoki so'nggi sohalardagi professionallar bilan ishlash, loyihalar yaratish va bajarish, talabalarning jismoniy va intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Muhokama va taqdimotlar - talabalar o'rtasida amaliyot tadqiqotlar va loyihalar natijalarini muhokama qilish, taqdim etish va ularga javob bera olish, ularning kommunikatsiya, ko'nikma va tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Ta'lim platformalar va onlayn resurslar: Ta'lim platformalari, onlayn maqolalar, darslar va interaktiv materiallar yordamida, talabalarga o'rganishni osonlashtirish va ularning o'zlarining o'rganish yo'nalishlarida mustaqil ravishda ishlashlarini ta'minlash imkoniyatlarini beradi.

Ta'lim platformalari va onlayn resurslar, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning eng sodda va samarali yondashuvi sifatida ko'rinadi. Bu platformalar va resurslar, talabalarga ma'lumotlarni olish, mashq qilish, sinov o'tkazish va o'zlashtirish imkoniyatlarini yaratishga yordam beradi. Quyidagi ko'rinishlarda ta'lim platformalaridan va onlayn resurslardan foydalanish mumkin:

Onlayn darsliklar va kurslar - bu raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitish uchun ko'plab onlayn darsliklar va kurslar mavjud. Bu darsliklar, muhit talabalar, interaktiv dasturlar, video darsliklar va sinovlar orqali ma'lumotlarni olishni osonlashtiradi.

Veb-saytlar va bloglar - mutaxassislik mavzularida veb-saytlar va bloglar, so'nggi yangiliklar, maqolalar va yordamchi materiallar bilan talabalarni ta'minlashda foydalaniladi. Bu resurslar, talabalarni so'nggi ilmiy yangiliklar bilan tanishtiradi va ularga qo'llanishlarni taqdim etadi.

Interaktiv testlar va quizzlar – talabalarning o'rganish darajasini baholash va sinovdan o'tkazishga imkon beradi. Bu testlar, talabalarning o'zlarining bilimlarini sinovdan o'tkazishini va mustaqil o'rganishlarini ta'minlash uchun muhimdir.

Video manbalar va podcastlar - mutaxassislik mavzularida video manbalar va podcastlar, talabalarni ma'lumotlarni olishning boshqa vaqtida ham amalga oshirishga imkon beradi. Bu, ularga sodda va tushunarli ta'lim tajribasi taqdim etadi.

Onlayn kutubxonalardan foydalanishda talabalar, mutaxassislik mavzularida kitoblar va maqolalar o'qish orqali ma'lumotlarni olishlari mumkin. Bu, ularga kengaytirilgan bilimlar va ilmiy muhit bilan tanishishga imkon beradi. Ta'lim plataformalari va onlayn resurslar, raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning innovatsion yondashuvi sifatida ko'riladi. Bu, talabalarga istalgan vaqtda va istalgan joyda o'rganish imkoniyatlarini beradi va ularga boshqa dastur va ta'lim vositalari bilan solishtirishga imkoniyat yaratadi. Talabalarni turli sohalaridagi mutaxassislar bilan ishlashga rag'batlantirish, ularni fanlararo munosabatlarni rivojlantirishga yondashadi va turli sohalaridagi ko'nikmalarni birlashtirishga yordam beradi.

Hamkorlik dasturlari va proyektlar talabalarni bir-birlariga, o'qituvchilarga va so'nggi sohalaridagi professional bilan ishlash uchun hamkorlik dasturlari va proyektlar tashkil etishga imkon yaratadi. Bu dasturlar, talabalarning jismoniy va intellektual qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Onlayn platformalardagi hamkorlik onlayn ta'lim platformalari va aloqa vositalari orqali talabalar, o'qituvchilar va so'nggi sohalar bilan ishlash imkoniyatlarini yaratish. Bu, ularga turli jadval va loyihalarda ishlash, ma'lumot almashish va tajribalarni almashish imkoniyatlarini beradi. Hamkorlik innovatsion usullardan foydalanishda kritik ahamiyatga ega. Bu, talabalarning turli sohalaridagi bilimlarni rivojlantirish, yangi yondashuvlarga olib borish va o'zlarining professional rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, Ushbu zamonaviy yondashuvlar Raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonini yangi sifatli va samarali qilishga yordam beradi va talabalarni raqamli jamiyatlar sohasida taraqqiyotdan xabardor qiladi. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda innovatsion usullardan foydalanishda yordam beradi va talabalarni zamonaviy dunyoga tayyorlashda muvaffaqiyatga erishishga olib keladi. Raqamli jamiyatda mutaxassislik fanlarini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari o'quv jarayonini o'qituvchilar va talabalarning mutaxassislik ko'nikmalarini va malakalarini yanada rivojlantirishga yo'l qo'ymoqda. Bunda, o'quv jarayoni davomida dastlabki mahsulotlarga qaraganda talabalarning faoliyatini kuzatish va ularga mos tavsiyalarni berish zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yilning 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish choratadbirlari" to'g'risidagi PF-6079 son Farmoni.
2. Karaxanova L. M. Novie interaktivnie elektronnie resursi v sovremennom otkritom obrazovanii v obuchenii yestestvennix nauk //Academic research in educational sciences. – 2021. – T. 2. – №. CSPI conference 1. – S. 1303-1305.
3. Abdullayeva, O. S., Isomiddinov, A. I., & Hasanov, A. A. (2021, November). Monitoring of Development Of Information And Management Competencies Of Masters Of Technical Higher Educational Institutions. In 2021 International Conference on Information Science and Communications Technologies (ICISCT) (pp. 1-5). IEEE.